

tabák). Homeopatika se nezapíjejí (23, 25). Přehled homeopatických přípravků pro léčbu bolesti v krku je shrnut v tabulce 4.

Zdravotnické prostředky

Dle platné legislativy (Zákon o ZP a diagnostických ZP in vitro č. 375/2022 Sb.) mohou být ZP využity pro prevenci, léčbu a mírnění nemoci, přičemž hlavní mechanismus účinku musí být fyzikální, chemické nebo mechanické povahy (např. tvorba mukoadhezivního filmu). Účinek však může být podpořen i farmakologicky, metabolicky nebo imunologicky a ZP může jako přidanou hodnotu obsahovat i léčivou látku. Jedná se tedy o další kategorii, kterou lze vyjma léčivých přípravků využít pro léčbu pacienta (26). V posledních letech se v lékárnách výrazně rozšířil sortiment ZP pro léčbu běžných onemocnění. Pro léčbu bolesti v krku jsou využívány zejména přípravky se zvlhčujícím a regeneračním účinkem nebo mírnící lokální podráždění prostřednictvím tvorby ochranné bariéry na povrchu sliznic. Stručný přehled vybraných ZP je uveden v tabulce 5.

Podpůrné přípravky a procedury

Léčbu bolesti v krku lze podpořit i řadou nefarmakologických postupů a dodržováním některých režimových opatření, která se přizpůsobují dle charakteru bolesti. V některých případech mohou pomoci teplé obklady nebo popíjení horkých nápojů, z čajů je vhodný např. heřmánkový, řepkový, bezový nebo šalvějový. Při laryngitidách nebo výrazném zarudlém zduření hrdla je vhodnější chlad a dostatečná vlh-

kost vzduchu, čehož lze dosáhnout dostatečným větráním. Obecně je žádoucí po dobu trvání bolesti v krku konzumovat jídlo, které lze dobře rozmělnit a nedráždí sliznici, tzn. vyhnout se např. výraznému koření, kávě, čokoládě a suchým hrubým potravinám. Vhodné jsou naopak různé kaše nebo potraviny schopné potáhnout sliznice, např. med (1, 14).

Celkovou kondici lze podpořit i některými doplňky stravy, jejichž skupina je velmi rozmanitá, avšak za zmínku stojí orální probiotikum Bactoral, které přispívá k úpravě přirozené mikroflóry v dutině ústní.

Závěr

Poradenství při samoléčbě patří mezi důležité součásti platného konceptu farmaceutické péče a je jedním z pilířů zdravotnických systémů vyspělých zemí světa. Bolest v krku je velmi častým důvodem pro návštěvu lékárny a vyhledání odborné rady. Systematické třídění pacientů se spolehlivým odhalením potenciálně komplikovaných případů je dle recentních publikací největším úskalím managementu léčby bolesti v krku. Z tohoto důvodu bylo v článku v souladu s aktuálními doporučeními představeno praktické využití algoritmu pro samoléčení bolesti v krku. Zavádění systematických postupů do farmaceutické praxe by mohlo výrazně zefektivnit poskytování odborného poradenství. Zároveň by toto mohlo přispět k pochopení dosud neohodnoceného poradenství jako plnohodnotného zdravotnického výkonu ze strany ostatních zdravotnických profesionálů, což by ve výsledku výrazně přispělo k lepší vitalitě a flexibilitě celého zdravotnického systému.

LITERATURA

1. Stead W. Symptomatic treatment of acute pharyngitis in adults. UpToDate® [Internet]. 2024 [cited 2024 Aug 11]. Available from: https://www.uptodate.com.ezproxy.is.cuni.cz/contents/symptomatic-treatment-of-acute-pharyngitis-in-adults?search=sore%20throat&source=search_result&selectedTitle=3%7E150&usage_type=default&display_rank=3.
2. van der Velden A W, Sessa A, et al. Patients with Sore Throat: A Survey of Self-Management and Healthcare-Seeking Behavior in 13 Countries Worldwide. *Pragmat Obs Res*. 2020;11:91-102.
3. Malý J, Rudolf K. Možnosti samoléčby u pacientů s dyspepsií, poruchami trávení a pálením žáhy v lékárně. *Prakt. lékařn.* 2011;71:138-143.
4. Vlček J, Malý J, Doseděl M. Farmaceutická péče u pacienta s diabetes mellitus a vztah ke klinické farmacii. *Vnitř. Lek.* 2009;55:384-388.
5. Doseděl M, Malý J, Rudolf K. OTC léčiva a samoléčení průjmu a zácpy. *Prakt. lékařn.* 2010 6:306-311.
6. Krüger K, Töpfner N, Berner R, et al. Sore Throat. *Dtsch Arztebl Int*. [Internet]. 2021; 118: 188-94 [cited 2024 Aug 11]. Available from: [doi:10.3238/arztebl.m2021.0121](https://doi.org/10.3238/arztebl.m2021.0121).
7. Blenkinsopp A, Paxton P, Blenkinsopp J. Symptoms in the Pharmacy: A Guide to the Management of Common Illness. [Internet]. Wiley-blackwell 6th edition; 2009 [cited 2024 Sep 14]. Available from: <https://perpus.univpancasila.ac.id/repository/EBUPT181327.pdf>.
8. Aronson J, editor. Meyler's Side Effects of Drugs The International Encyclopedia of Adverse Drug Reactions and Interactions. Elsevier; 2016.
9. Gunnarsson R K, Ebell M, Centor R, et al. Best management of patients with an acute sore throat—a critical analysis of current evidence and a consensus of experts from different countries and traditions. *Infect Dis*. 2023;55:384-395.
10. Coutinho G, Duerden M, Sessa A, et al. Worldwide comparison of treatment guidelines for sore throat. *Int J Clin Pract*. 2021;75:e13879.
11. Mantzourani E, Wasag, D, Cannings-John R, et al. Characteristics of the sore throat test and treat service in community pharmacies (STREP) in Wales: cross-sectional analysis of 11 304 consultations using anonymized electronic pharmacy records. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*. 2023;78:84-92.
12. Kotolová H, Kollár P. Doporučený postup – Bolest v krku. [Internet]. Česká lékárnická komora; 2018 [cited 2024 Sep 12]. Available from: <https://lekarnici.cz/wp-content/uploads/2018/09/DP-Bolest-v-krku-2018-05-09.pdf>.
13. Vránová V. Lokální podpůrná terapie bolesti hrdla. *Remedia*. 2023; 33: 336–338.
14. SÚKL. Databáze léků – SPC: Paralen, Acypyrin, Jox, Septofort, Strepsils, Octenidine Klosterrfrau, Orofar, Septotele D, Stopangin, Neo-Angin, Tantum Verde, Strepfen, Trachisan, Panthenol Quintessence, Homéogène, Angin-Heel S. [Internet]. 2024 [cited 2024 Oct 31]. Available from: https://prehledy.sukl.cz/prehled_jeciv.html#.
15. UpToDate®. Drug Information database – Povidone iodine, Cetylpyridine. [Internet]. 2024 [cited 2024 Oct 16]. Available from: <https://www.uptodate.com/contents/table-of-contents/drug-information>.
16. Merative Micromedex®. Drug database – Chlorhexidine, Povidone iodine, Hexetidine, Benzylamide, Flurbiprofen. [Internet]. 2024 [cited 2024 Oct 16]. Available from: <https://www.micromedexsolutions.com/micromedex2/librarian>.
17. Olzowy B, Müller S, Cidlinsky N A, et al. Erratum zu: Antiseptika in der HNO-Heilkunde – eine Substanzübersicht. *HNO*. 2024; 72: 536-536.
18. Mao X, Auer D, Buchalla W, et al. Cetylpyridinium Chloride: Mechanism of Action, Antimicrobial Efficacy in Biofilms, and Potential Risks of Resistance. *Antimicrob Agents Chemother*. 2020;64:e00576-20.
19. Ardizzone A, Boaretto G, Pericolini E, et al. Effects of benzydamine and mouthwashes containing benzydamine on Candida albicans adhesion, biofilm formation, regrowth, and persistence. *Clin Oral Investig*. 2022;26:3613-3625.
20. Dhanda S, Evans A, Roy D, et al. A Systematic Review of Flurbiprofen 8.75 mg Dose and Risk of Haemorrhagic Events. *Front Pharmacol*. 2021;12:726141.
21. de Looze F, Shephard A, Smith A B. Locally Delivered Flurbiprofen 8.75 mg for Treatment and Prevention of Sore Throat: A Narrative Review of Clinical Studies. *J Pain Res*. 2019;12:3477-3509.
22. Suchopár J, et al. Compendium Léčivá Používaná v Podmínkách ČR. Panax Co, s.r.o.; 2018.
23. Formánková K, Kabelková M, Ludvíková I. Poznáváme Homeopatii. Grada; 2018.
24. Váňová H. Praktická Homeopatie. Grada; 2016.
25. Boiron® [Internet]. FAQ: Mýty a fakta o homeopatii. [cited 2024 Oct 16]. Available from: <https://www.boiron.cz/setna-lecba/faq-myty-fakta-o-homeopatii>.
26. Zákony pro lidi. Sbírka zákonů [Internet]. Zákon č. 375/2022 Sb. Zákon o zdravotnických prostředcích a diagnostických zdravotnických prostředcích in vitro. [cited 2024 Oct 23]. Available from: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-375>.
27. Strieglerová J. Bolest v krku pohledem lékárníka. In: Svět homeopatie.cz [Internet]. 2024. [cited 2024 Oct 31]. Available from: <https://ehhttps://svethomeopatie.cz/cs/1246-bolest-v-krku-pohledem-lekarnika>.
28. Štýřová L. Bolesti v krku v létě. In: Svět homeopatie.cz [Internet]. 2024. [cited 2024 Oct 31]. Available from: <https://svethomeopatie.cz/cs/1013-bolesti-v-krku-v-lete>.
29. Registr zdravotnických prostředků. [Internet]. 2024. [cited 2024 Oct 31]. Available from: <https://eregpublicsecure.ksrzs.cz/Registr/RZPRO/ZdravotnickyyProstredky>.
30. Bechná K. Léčba příznaků chřipky a nachlazení u dětí a přehled léčiv. *Pediatr.praxi*. 2020;21:27-33.
31. Vachek J, Tesař V, Zakiyanov O, Maxová K. Farmakoterapie v Těhotenství a Při Kojení. Maxdorf Jessenius; 2016.